Raadsvergadering

Zaaknummer Z25149810
Onderwerp: Zienswijze op de begroting 2026 van de GGD Zaanstreek-Waterland, het dienstenoverzicht en op een voorstel met bezuinigingsopties
Portefeuillehouder: Wethouder Tuijp

Aan de raad.

Voorstel

1. Als zienswijze op het dienstenoverzicht 2026 van de GGD Zaanstreek-Waterland (hierna: GGDZW) te melden dat de raad positief staat ten opzichte van het dienstenoverzicht;
2. Als zienswijze op de bezuinigingsopties en op de begroting 2026 van de GGDZW te melden dat de raad positief staat ten opzichte van scenario 2, waarin de GGDZW alleen bezuinigingen doorvoert die geen grote gevolgen hebben voor de gezondheid van de inwoners, en dat de raad het Algemeen Bestuur vraagt om:
    a. Zo tot tenminste 2% besparing op de gemeentelijke bijdrage taakstellend in de begroting van 2026 te verwerken;
    b. De eventuele frictiekosten zoveel mogelijk uit de algemene reserves te dekken;
    c. De inspanningen te continueren en zo de resterende besparingen tot 5% voor de periode 2027-2029 te realiseren, en dit nader te concretiseren in de Kadernota van de GGDZW voor 2027.

Kern van het voorstel, samenvatting

Zoals elk jaar vraagt het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD Zaanstreek-Waterland (GGDZW) de gemeenteraden om een zienswijze op de begroting 2026 en het bijbehorende dienstenoverzicht.

Een bijzonderheid is dat bij de begroting 2026 ook een voorstel voor bezuinigingsopties zit. Daarmee geeft de GGDZW gehoor aan een taakstelling die de colleges van de zeven gemeenten aan alle gemeenschappelijke regelingen hebben gegeven. De taakstelling was: leg opties voor waarmee 5% op de begroting bespaard kan worden.
De GGDZW heeft drie scenario's in kaart gebracht. Het AB stelt voor om scenario 2 door te voeren. Daarin voert de GGDZW bezuinigingen door die geen grote gevolgen hebben voor de gezondheid van de inwoners, en die een besparing opleveren van circa 1,5% in 2026 tot 5% in de komende jaren.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

- Goed beheer van de gemeenschappelijke regeling waarbij de gemeenteraad, met het oog op het budgetrecht, een zienswijze kan afgeven op de jaarlijkse begroting en het bijbehorende besluit over de samenstelling van het takenpakket dat binnen de gemeenschappelijke regeling valt.
- Het doorvoeren van verantwoorde besparingen om de schaarse gemeenschapsgelden zo doelmatig mogelijk in te zetten en ruimte te creëren voor nieuw beleid.

©ev 2020

Toelichting en argumenten
In het wethoudersoverleg Zaanstreek-Waterland is afgesproken om de gemeenteraden voor te stellen als zienswijze op de bezuinigingsopties en op de begroting 2026 te melden dat de raad positief staat ten opzichte van scenario 2, waarin de GGDZW alleen bezuinigingen doorvoert die geen grote gevolgen hebben voor de gezondheid van de inwoners, en dat de raad het Algemeen Bestuur vraagt om:

- Zo tot tenminste 2% besparing op de gemeentelijke bijdrage taakstellend in de begroting van 2026 te verwerken;
- De eventuele frictiekosten zoveel mogelijk uit de algemene reserves te dekken;
- De inspanningen te continueren en zo de resterende besparingen tot 5% voor de periode 2027-2029 te realiseren, en dit nader te concretiseren in de Kadernota van de GGDZW voor 2027.

Kanttekeningen en alternatieven
De GGDZW heeft nog twee andere scenario's voor bezuinigingen aangedragen. In scenario 1 wordt er evenveel bezuinigd als er nodig is aan extra structurele dekking voor de bedrijfsvoering. In die optie stijgt de deelnemersbijdrage niet (anders dan indexatie). De gedachte achter dit scenario is dat bezuinigen op preventie (de kerntaak van de GGDZW) principieel onwenselijk is. Aangezien de gevolgen van de voorgestelde besparingen in scenario 2 voor de gezondheid van de inwoners beperkt is, en gezien het 'ravijnjaar' de noodzaak om middelen vrij te spelen groot is, is het voorstel om niet voor scenario 1 te kiezen.

In scenario 3 voert de GGDZW alle bezuinigingsopties door, ook opties die negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid van de inwoners. Dit is de enige mogelijkheid om al in 2026 invulling te geven aan de taakstelling om 5% te besparen. Gezien de gevolgen voor de volksgezondheid is het voorstel om niet voor scenario 3 te kiezen.

Financiële aspecten

Basispakket per gemeente:

	2025	2026	2027	2028	2029
Edam Volendam	€ 1.993.086	€ 2.342.598	€ 2.662.967	€ 2.746.011	€ 2.832.600
Landsmeer	€ 679.850	€ 781.795	€ 884.250	€ 911.776	€ 940.456
Oostzaan	€ 523.817	€ 611.656	€ 695.677	€ 717.377	€ 740.003
Purmerend	€ 5.075.146	€ 6.061.360	€ 6.887.898	€ 7.102.666	€ 7.326.599
Waterland	€ 958.572	€ 1.119.747	€ 1.272.062	€ 1.311.723	€ 1.353.071
Wormerland	€ 886.873	€ 1.048.051	€ 1.191.619	€ 1.228.781	€ 1.267.533
Zaanstad	€ 9.096.200	€ 12.504.125	€ 13.926.992	€ 14.313.012	€ 14.715.183
Totaal	**€ 19.213.544**	**€ 24.469.332**	**€ 27.521.464**	**€ 28.331.346**	**€ 29.175.445**

In het meerjarenoverzicht zijn enkele grote sprongen te zien tussen de jaren 2025-2026-2027.

- De deelnemersbijdrage 2026 stijgt sterk ten opzichte van 2025 omdat de voormalige plustaken Veilig Thuis en JGZ nu een basistaak zijn geworden. Tot en met 2024 werden deze bedragen gefactureerd, los van de deelnemersbijdrage. Het heeft dus geen effect op de gemeentelijke begroting, puur op de facturering.

©ev 2020

- De deelnemersbijdrage 2027 is aanzienlijk hoger dan de deelnemersbijdrage 2026. Dat komt omdat in 2026 de eenmalige verkoopopbrengst is geraamd van het gebouw aan de Vurehout in Zaandam waarin de GGDZW nu nog gehuisvest is.
- Deze cijfers zijn exclusief de bedragen voor toezicht. Voor 2026 bedragen de verwachte kosten € 809.000,- voor de regio. Voor Edam-Volendam zullen de kosten circa 10% van dit bedrag zijn.

De deelnemersbijdrage voor Edam-Volendam wordt in de begroting 2026 van de GGDZW vooralsnog geraamd op € 2.342.598,- inclusief Veilig Thuis. In de gemeentebegroting was rekening gehouden met een bedrag van € 2.612.000,- voor 2026 voor de GGDZW en Veilig Thuis. De lagere benodigde bijdrage leidt in 2026 tot en met 2028 tot een verhoging van het saldo begroting met respectievelijk € 270.000,-, € 25.000,- en € 40.000,- en een tot een verlaging van het saldo begroting in 2029 van € 50.000,-.

NB: De gevolgen van het verzoek om tenminste 2% te besparen in 2026 tot 5% in de komende jaren zijn nog niet verwerkt in voorliggende begroting 2026. Het AB GGDZW zal hierover een besluit nemen en dat verwerken in een begrotingswijziging op de begroting 2026. Wanneer het Algemeen Bestuur deze heeft vastgesteld, worden de deelnemende gemeenten geïnformeerd en zullen we de bezuinigingen verwerken in onze gemeentebegroting.

Uitvoering of vervolgproces

- Na het besluit van de raad toezending van de zienswijze aan de GGDZW;
- De gevolgen van de bezuinigingsopties worden verwerkt in een begrotingswijziging. Wanneer het Algemeen Bestuur die heeft vastgesteld, wordt die verwerkt in de gemeentebegroting. De raad wordt daar op dat moment over geïnformeerd.

Participatie en communicatie

Via toezending van de bijgevoegde concept brief aan de GGDZW.

Rapportage en evaluatie

De raad wordt geïnformeerd over de begrotingswijziging waarin het Algemeen Bestuur de bezuinigingsopties verwerkt. Omdat de raad nu een zienswijze afgeeft over de bezuinigingsopties, zal de GGDZW niet om een zienswijze vragen voor de begrotingswijziging waarin het Algemeen Bestuur de bezuinigingsopties verwerkt.
Verder ontvangt de raad de jaarstukken 2026 ter informatie.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

Voorstel tot instemmen met een positieve zienswijze op dienstenoverzicht 2025 en positief-kritische zienswijze op de begroting 2025 van de GGD ZW, Voorstelnummer 61-202.

Bijlagen

1. Concept dienstenoverzicht GGDZW 2026 voor zienswijze;
2. Concept begroting 2026 GGDZW voor zienswijze;

©ev 2020

3. Memo bezuinigingsopties;
4. Begeleidende brief van de GGDZW bij de begroting 2026, het dienstenoverzicht en de bezuinigingsopties;
5. Concept brief aan de GGDZW met onze zienswijze inzake de Begroting 2026, het dienstenoverzicht en de bezuinigingsopties.

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

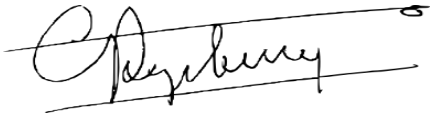
de secretaris,	de burgemeester,
C. Rijnberg	R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

©ev 2020

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Rijnberg, C. (Cees)
c.rijnberg@edam-volendam.nl
12-06-2025 14:18
ea75f54878fc1cffe818cb0eaaa9c335f74366fa8ce29e4ad42d6670ff7b5f78

Beukers, R.J. (Rick)
r.beukers@edam-volendam.nl
14-06-2025 16:09
174d145aa505e493ab283b87037bc36b99610dc5b004485c8e9d455bf85d0f28

